

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.237/2025/5.

A felperes:

kk. felperes, cím1

A felperes képviselője:

Kollarics Flóra Ügyvédi Iroda, cím2

(ügyintéző: dr. Kollarics Flóra ügyvéd)

Az alperes:

alperes, cím3

Az alperes képviselője:

Dr. Szabó D. Zsuzsanna ügyvéd, cím3

A per tárgya: személyiségi jog megsértése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 3/B.P.20.984/2024/8.

A fellebbezést benyújtó fél: felperes

Í t é l e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes korlátozottan cselekvőképes kiskorú állampolgár, aki 2023. december 5. napján jegyet váltott 1.500 forint értékben az alperesi intézmény pénztárában művész kiállítás című időszaki fotókiállítására. A kiállítás egy része szalagkordonnal volt leválasztva, az ott ülő teremőr kérdésére a kiállítás látogatásakor a felperes úgy válaszolt, hogy nem múlt el 18 éves, ezért a kiállítás leválasztott részére nem engedték be, azt nem tekinthette meg. Ennek okán a felperes panasszal élt, az alperesi múzeum a panaszra adott válaszában a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 6/A. §-ára hivatkozással a panaszt alaptalannak találta.

[2] Keresetében a felperes a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:43. § c), b) pontja, a 2:51. § (1) bekezdés a), b) pontja és a 2:52. § (1) bekezdése alapján kérte annak megállapítását, hogy az alperes megsértette a hátrányos megkülönböztetés tilalmát és a magánélethez való jogát azzal, hogy a 2023. december 5. napján az kiállítás című időszaki kiállítás egyes részeit nem engedte megtekinteni az általa vásárolt jegy ellenére. Kérte az alperes kötelezését a jogsértés abbahagyására, eltiltását a további jogsértéstől, így az életkor alapú megkülönböztetés alkalmazásától, valamint az alperes marasztalását 300.000 forint sérelemdíj és annak a 2023. december 5. napjától a kifizetés napjáig járó, a

késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatai megfizetésében.

Sérelmezte, hogy a kiállítótérbe való belépés előtt, illetve jegyvásárláskor nem volt figyelmeztetés arra vonatkozóan, hogy a 18 éven aluliak a belépőjegy megváltása ellenére nem tekinthetik meg a teljes kiállítást. Az általa vásárolt belépőjegy 6-62 év közötti, illetve a nyugdíjas 62-70 év közötti korosztálynak egyaránt 1.500 forintba kerül. A Ptk. 2:42. § (1) bekezdésében és a 2:43. § b) pontjában foglalt a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogának sérelmét abban látta megvalósulni, hogy az alperes a Gyvt. 6/A. § téves értelmezése okán jogellenesen, hátrányosan megkülönböztette, a vele összehasonlítható helyzetben lévő más látogatóktól eltérően kezelte, egyúttal saját és szülei döntési jogát figyelmen kívül hagyta, kiűresítette. A magánélethez való jogát az alperes azzal sértette meg, hogy a szülő és a gyermek közötti kapcsolaton alapuló szülői engedélybe beavatkozva megtiltotta részére a tárgyi kiállítás bizonyos részének megtekintését, ezáltal felülírta a szülőnek azt a jogát, hogy engedélyt adott gyermekének a kiállítás megtekintésére.

[3] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy az időszaki kiállításon művész Dél-Amerikában élő, magyar származású fotóművész képei között bemutatásra került a két félmeztelen, egymást érintő férfit ábrázoló alkotás című alkotás. A kiállítás koncepciója, ezen belül az egyes alkotások elhelyezése a művésszel, illetve a művész országi szerzői jogi jogtulajdonosaival egyetértésben került kialakításra. Így nem volt lehetősége arra, hogy ezen önkényesen változtasson, a kérdéses képet a környezetéből kiemelve külön kezelje. A Gyvt. 6/A. § rendelkezéseiben foglalt kötelezettségnek, amely közintézményként terheli, akként tudott megfelelni, hogy a kiállításnak azt a részét, amelyen a kérdéses fotó is látható volt, kordonnal elkerítette és oda 18 év alatti személyek belépését nem engedélyezte. Ezzel az eljárással a jogszabályban foglalt kötelezettségének tett eleget, magatartása jogellenesnek ezért nem tekinthető. Utalt arra, hogy miután a kiállítás 2024. június 20-án bezárt, az abbahagyásra kötelezés nem értelmezhető szankció. Továbbá vitatta a kért sérelemdíj összegszerűségét, azt eltúlzott mértékűnek tartotta a felperest ért hátrány és a kifizetett 1.500 forintos jegyár viszonylatában.

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg 66.000 forint + áfa perköltséget az alperesnek.

[5] Határozatának indokolásában a Ptk. 2:10. § (1) bekezdésében, a 2:11. §-ában, a 2:42. § (1) bekezdésében, a 2:43. § b) és c) pontjában, a 2:51. § (1), (2) bekezdésében, valamint a Gyvt. 6/A. §-ában foglaltakat ismertette.

[6] Megállapította, hogy a művészeti alkotások besorolását nem az alperes végezte. A tárgyi műalkotás címe alkotás volt. Ezért nem volt szükség annak külön megítélésére, hogy a

kép mit ábrázol, így az önkényesség nem jöhet szóba. A Gyvt. 6/A. §-a a szexualitást öncélúan ábrázoló tartalmak elérhetővé tételét tiltja, azonban a homoszexualitást külön nevesítve, népszerűsítést, megjelenítést tilt a 18 éven aluliak számára. A felperes a Ptk. 2:10. § és 2:11. § alapján korlátozottan cselekvőképes kiskorú személy, azaz a 14. évét betöltött, de a 18. életévét még el nem ért természetes személy. Jogai védelmében rendelkezett a jogalkotó a Gyvt. 6/A. §-a szerint, ezért nem lehet kérdéses, hogy az alperes, mint közfeladatot ellátó állami intézmény köteles volt a Gyvt. 6/A. §-ában foglalt kötelezettségének eleget tenni. Így a perbeli műalkotás megtekintését a 18 éven aluliak számára nem tette lehetővé, vagyis jogellenességről sem lehet szó, mert az alperes a hatályos jogszabályok szerint járt el, amikor a kiskorúak számára nem tette lehetővé a kép megtekintését.

[7] Ismertette a hátrányos megkülönböztetés tilalmával összefüggésben az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebkty.) 7. § (2) bekezdésének a) és b) pontjában foglaltakat, megállapítva azt, hogy az életkor alapján való megkülönböztetés másik alapvető jog érvényesülése érdekében, a gyermekvédelem okán történik, ami így nem ütközhet az egyenlő bánásmód követelményébe sem.

[8] A családi élethez fűződő jog sérelmét állító kereset kapcsán az elsőfokú bíróság arra utalt, hogy számos olyan életviszony akad, amely jogszabályi alapon felülírhatja a szülői engedélyeket. A gyermekek testi-lelki védelme az élet- és vagyonbiztonsággal egy sorban kezelendő, így az alperes vonatkozásában jogellenes cselekmény nem valósult meg, mert ha felül is írta a szülő engedélyét, azt a rá vonatkozó hatályos jogszabályok alapján tette, ezért a magánéletéhez való jog sérelme sem volt megállapítható.

[9] A pervesztes felperest a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a perköltség megfizetésére, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (3) bekezdése alapján.

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen az elsőfokú ítéletet – mint amely sérti a Gyvt. 6/A. §-át, az Ebkty. 7. § (2) bekezdés a) pontját, 8. § o) pontját, a Ptk. 2:43. § b) és c) pontjait, Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontját, a Ptk. 2:52. § (1) bekezdését, a Pp. 346. § (5) bekezdését, az Alaptörvény XI. cikk (1) bekezdését, XV. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (1) bekezdését – a Pp. 383. § (2) és (3) bekezdései alapján kérte megváltoztatni akként, hogy a másodfokú bíróság állapítsa meg, hogy az alperes megsértette a Ptk. 2:43. § c) pontjában foglalt hátrányos megkülönböztetés tilalmát, valamint a Ptk. 2:43. § b) pontjában foglalt magánéletéhez való jogát azzal, hogy 2023. december 5. napján az kiállítás című időszaki kiállítás egyes részeit nem engedte megtekinteni az általa vásárolt jegy ellenére; kötelezze az alperest a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése alapján 300.000 Ft sérelemdíj és annak 2023. december 5. napjától kezdődően a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki

alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat megfizetésére. Másodlagosan kérte az elsőfokú bíróság ítéletének – mint amely sérti a Gyvt. 6/A. §-át, az Ebktv. 7. § (2) bekezdés a) pontját, 8. § o) pontját, a Ptk. 2:43. § b) és c) pontjait, Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontját, a Ptk. 2:52. § (1) bekezdését, a Pp. 346. § (5) bekezdését, az Alaptörvény XI. cikk (1) bekezdését, XV. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (1) bekezdését – a Pp. 381. § alapján történő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására való utasítását.

Kérte továbbá az alperes kötelezését a teljes első- és másodfokú perköltségeinek viselésére.

[11] Előadta, hogy az elsőfokú ítélet nem tartalmaz indokolást – valójában rendelkezést sem arra nézve –, hogy személyes meghallgatására miért nem került sor, illetőleg a bírói normakontroll iránti indítványa miért került elutasításra.

[12] Fenntartotta a perbeli előadásait, kifejtett álláspontját. Az elsőfokú bíróság azon következtetését, hogy egy mű címe determinálja annak tartalmát és az általa ábrázoltakat, teljességgel logikátlanak tartotta, az megszorítóan korlátozza a művészeti élet szabadságát és a művelődéshez való jogát.

A Gyvt. 6/A. §-ának szövege egyértelmű abból a szempontból, hogy a homoszexualitás népszerűsítésének vagy megjelenítésének kellene megtörténnie.

A népszerűsítés esetköre a peres eljárás során nem merült fel. Egy közművelődést szolgáló intézményben közzétett művészeti kiállítás a népszerűsítést fogalmilag nem tűzi zászlajára; az „csupán” bemutat, érzékeltet és hagyja, hogy a befogadott műalkotások az egyénben egyedi módon csapódjanak le.

A másik esetkör a megjelenítés, amellyel összefüggésben az ítélet is rögzíti, hogy az alperesi értelmezést elfogadta valónak, amely utóbbi a homoszexualitás megjelenítését jelölte meg intézkedése legitim alapjául. A megjelenítés azonban egyrészt nem jelent automatizmust, másrészt nem azonos a mű elnevezésével, címével.

[13] Jelen esetben nem maradhatott volna el annak vizsgálata – sem az alperes, sem pedig a bírósági részről –, hogy az említett mű mit jelenít meg konkrétan. Ennek az alperes megteremtette a lehetőségét a kép becsatolásával. Hangsúlyozta, hogy nem azt kell tehát megvizsgálni, hogy mi a cím – mint ahogy azt a bíróság tette –, hanem hogy mi a megjelenített tartalom. Megjegyezte, hogy az elsőfokú bíróság az ítélet sommás indokolásakor maga is azt mondta, hogy ha más lenne a kép címe, nem lehetne a homoszexualitás tartalomra konkludálni. Ez az értelmezés teljességgel elfogadhatatlan korlátját állítaná mind a művészetben való elmélyülésnek, mind a művelődéshez való jognak. Fenntartotta azon érvelését, mely szerint, ha a törvényszöveget ténylegesen alkalmazta volna

az alperes, illetőleg az elsőfokú bíróság, akkor lett volna mozgástere az alperesnek is és különösen az eseményeket és körülményeket felülvizsgáló elsőfokú fórumnak abban, hogy ne üresítse ki a művelődéshez való jogát, ne alakítson ki diszkriminatív helyzetet és ne írja felül a törvényes képviselője neveléshez való jogát, különösen minden kötelezően alkalmazandó alapjogi teszt figyelmen kívül hagyásával.

[14] Az elsőfokú ítéletben a bíróság teljes mértékben adós maradt annak indokolásával, hogy a mű miért, milyen okból tekinthető népszerűsítő hatásúnak (ha egyáltalán), vagy egyáltalán milyen jogértelmezést alkalmazott az elsőfokú bíróság a törvény népszerűsítésre vonatkozó rendelkezése kapcsán. Amennyiben pedig ilyen esetet nem tudott azonosítani, úgy a megjelenítést kellett volna vizsgálnia, nem pedig a címadást.

[15] Az egyenlő bánásmód sérelme vonatkozásában az elsőfokú bíróság nem vezette le a kötelezően alkalmazandó szükségesség-arányosság tesztjét, amelyet az Ebktv. 7. § (2) bekezdés a) pontja ír elő annak igazolására, hogy az eltérő bánásmód nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét. A hivatkozott szakasz a következőket rögzíti: [...] az olyan magatartás, intézkedés, feltétel, mulasztás, utasítás vagy gyakorlat nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, a) amely a hátrányt szenvedő fél alapvető jogát másik alapvető jog érvényesülése érdekében, elkerülhetetlen esetben korlátozza, feltéve, hogy a korlátozás a cél elérésére alkalmas és azzal arányos.

[16] Ez az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében rögzített szükségesség-arányosság tesztje, amelynek csupán első lépése az, hogy azonosítandó egy másik alapjog, amely érdekében a korlátozás történik. Az elsőfokú fórum eddig jutott a teszttel, ám nem vizsgálta azt, hogy a korlátozás alkalmas-e a cél – tehát a gyermek mindenképp felett álló érdekének védelme – elérésére, majd ezen tovább haladva azt, hogy a jogába történő beavatkozás a lehető legkisebb mértékben korlátozza-e a joggyakorlást és hogy a beavatkozás mértéke, az azzal okozott sérelem arányban áll-e az érvényre juttatott céllal realizált eredménnyel. Ha a bíróság ezt végig vezette volna, akkor legkésőbb az arányossági (utolsó elem) lépcsőn meg kellett volna állapítania, hogy nem lehet arányosítani egy a jogát teljességgel kiüresítő intézkedést (ti. elzártak a kiállítás ezen részétől, nem csak többlet feltételekkel engedtek be például).

[17] Önmagában az a tény, hogy a művelődéshez való jogában megkülönböztetés érte, nem legitimálható annyival, hogy van másik alapjog, amire hivatkozással erre sor került. Az érdemi és teljeskörű vizsgálattal adós maradt az elsőfokú bíróság ítélete. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság hozzáállását hűen tükrözte az eljáró bíróság által a tárgyaláson szóban és az ítéletben rögzített – az eljárás és a bíróság méltóságával nehezen összeegyeztethető – abszurd példák alkalmazása, amellyel tulajdonképpen az ítélet érdemi indokolását és a vonatkozó jogszabályi rendelkezések értelmezését és alkalmazását helyettesítette az elsőfokú bíróság.

[18] Álláspontja szerint a magánszféra kapcsán kifejtettek jogilag nem vagy kevéssé értékelhetőek. Az elsőfokú bíróság által felhozott konkrét példa egy szabálysértési tényállás, amelyet súlyosít, hogy azt a szülő a gondozására „bizott” gyermek veszélyeztetésével, legalábbis ilyen helyzetbe engedésével követ el. Egy ilyen, nyilvánvalóan jogellenes és nem csak a példa érintettjeit, hanem a társadalmat, a közlekedésben részt vevőket is veszélyeztető magatartást párhuzamba állítani egy már korlátozottan cselekvőképes gyermek kiállítás látogatásával elfogadhatatlan. Az elsőfokú bíróság nem tett kísérletet arra, hogy a Ptk. magánszféra kapcsán felhívott rendelkezéseit a hivatkozott alkotmánybírósági és nemzetközi egyezményhez kapcsolódó gyakorlattal összevetve, bírói mérlegelés útján döntse el a felmerült vitás jogi helyzetet. Attól függetlenül, hogy a Gyvt. 6/A. § kapcsán érzékel-e a bíróság alkotmányossági szintű aggályt, a normatív tartalom ügyre történő vetítését és alkalmazását nem kerülheti meg. A szülő nevelési jogát, személye családi életéhez való jogát, az őt megillető szülői védelmet és gondoskodást felülíró alperesi eljárásra nem válasz az, hogy a jogszabály kötelezően előírja, főleg, hogy a fentebb kifejtettek alapján nem is azt írja elő és az sem valós, hogy ne lenne mozgáster a jogalkalmazó részéről.

[19] Hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság semmilyen jelentőséget nem tulajdonított annak az eljárásban bizonyított ténynek, hogy édesanyja tudtával és beleegyezésével látogatta meg a kiállítást. Édesanyja a személyes meghallgatása során egyértelműen előadta, hogy tudott arról, hogy a kiállításon homoszexualitást ábrázoló kép is megjelenik és annak megtekintéséhez hozzájárulását adta számára.

[20] A Pp. 346. § (5) bekezdése rögzíti, hogy a jogi indokolás tartalmazza az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte. [...] Az elsőfokú ítélet ugyanakkor sem a személyes meghallgatása elmaradását, sem a bírói normakontroll indítvány elutasítását nem rögzíti és az indokolással is adós marad.

[21] Megítélése szerint személyes meghallgatására a sérelemdíj iránti igény körében mindenképp szükség lett volna, de az ügy további, személyes körülményeire is tőle lehetett volna autentikus információt kapni. Nem lehet automatizmus a peres eljárásból való kihagyása a kora miatt; korlátozottan cselekvőképes ugyan polgári jogi értelemben, de az ügy tárgyát teljességgel érti, maga kívánta peres úton érvényesíteni az igényeit. A bírósághoz való hozzáférés, mint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványa bizonyosan sérült ebben a körben.

[22] A bírúi normakontroll indítvány kapcsán rögzítette, hogy nem azt sérelmezi, hogy a bíróság nem fordult az Alkotmánybírósághoz. Nyilvánvaló és logikus, hogy erre csak a bíróság szubjektív meggyőződése esetén kerülhet sor, amennyiben ő maga észlel alaptörvény-ellenességet. Amennyiben azonban nem kezdeményezi az indítványa ellenére, úgy viszont azzal adós, hogy akár csak röviden, de indokát adja. Ennek elmaradása az indokolt ítélethez való jogot sérti, amelyet szintén a tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványaként véd az imént hivatkozott alaptörvényi cikk.

[23] Kérte, hogy amennyiben a másodfokú bíróság a Gyvt. 6/A. §-át akként értelmezné, hogy az bármilyen, a heteroszexualitástól eltérő szexuális irányultság vagy a nemi identitás sokféleségét kifejező művészeti ábrázolásnak a tizennyolc éven aluliak számára hozzáférhetővé tételének teljes tilalmát indokolja, úgy szíveskedjen a Pp. 126. § (1) bekezdés b) pontja [egyezően az Abtv. 25. § (1) bekezdése] alapján az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezni. A Gyvt. 6/A. § ezen értelmezése súlyosan sérti a diszkrimináció tilalmát [Alaptörvény XV. cikk], a szülők jogát arra, hogy megválasszák a gyermeküknek adandó nevelést [Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdés], a gyermekek művelődéshez való jogát [Alaptörvény XI. cikk (1) bekezdés].

[24] Fellebbezési ellenkérelmében az alperes az elsőfokú határozat helybenhagyását indítványozta.

[25] Hivatkozott arra, hogy a Gyvt. 6/A. §-a rendelkezésének nyelvtani értelmezése alapján tilos a 18 éven aluli személyek számára a homoszexualitást ábrázoló képek megjelenítése. Miután a mondat utolsó két szava – „népszerűsíti, jeleníti meg” – vesszővel került elválasztásra, az felsorolásnak tekintendő, azaz a jogalkotó mindkét kötelezettséget érvényre kívánja juttatni. Ezt az értelmezést támasztja alá a jogalkotói indokolás is. A kiállítás egy részének a 18 éven aluli látogatók előli elzárását nem a népszerűsítés tilalma okán zárta el, hanem a szintén tiltott homoszexualitást megjelenítő tartalom ábrázolás miatt. Az elsőfokú ítélet ugyancsak az ilyen tartalom megjelenítésének tilalma okán állapította meg, hogy jogszerűen járt el, ezért a népszerűsítés tekintetében nem volt szükség külön indoklásra. Miután a kép címe alkotás volt, nem volt szükség annak megítélésére, hogy az mit ábrázol. Mindemellett a kép becsatolásra került a peres iratokhoz, az elsőfokon eljáró bíróságnak lehetősége volt az azon megjelenített tartalom értékelésére, a kép címe és a tartalom közötti összefüggés megállapítására. Ennek során nem hagyható figyelmen kívül az a körülmény, hogy a tárgyi kép a kiállítás azon blokkjában került elhelyezésre, amely a város1-i és város2-i meleg közösségeket ábrázolta. A téma tehát a kiállítás ezen részében a homoszexuális közösségek élete volt. A kép két félmeztelen férfit ábrázol, ahol az egyik férfi a másik vállára teszi a kezét. A kép érzelmet és érzékenységet is sugároz. Látható, hogy a két férfi kapcsolata a barátságon túlmutat. A kép címe és a képen megjelenített tartalom egyértelműen összekapcsolódik. A képnek adott cím önmagában megmutatja azt, hogy az mit szeretne

megjeleníteni, a kép alapján egyértelműen megállapítható, hogy az egy homoszexuális párkapcsolatot jelenít meg, mely tartalom kiskorúak számára történő hozzáférhetővé tételét tiltja a Gyvt. 6/A. §-a.

[26] Az Ebktv. 7. § (2) bekezdés a) pontja alapján alapuló mérlegelésnek azért nem lehetett létjogosultsága, mert egy jogszabályi rendelkezés, a Gyvt. 6/A. §-ában rögzített tiltás alapján kellett közfeladatot ellátó kulturális intézményként eljárnia. Ennek alapján abban kellett döntenie, hogy az adott kép, az azon megjelenített tartalom a fenti jogszabály helyi rendelkezésben rögzített tiltott tartalomnak tekinthető-e, és amennyiben igen, akkor megfelelő intézkedést kell tenni a törvényi előírás betartása érdekében. További mérlegelésre nem volt lehetősége. A művelődéshez való jogot, mint alapjogot a Gyvt. 6/A. §-a korlátozza abban az esetben, ha az adott műtárgy irodalmi mű, az ott rögzített tartalmat jeleníti meg.

[27] A Ptk. 2:43. § c) pontjában rögzített hátrányos megkülönböztetés tilalmának megsértésével kapcsolatosan nem osztotta a felperesi álláspontot az összehasonlítható helyzetben lévő társadalmi csoport meghatározása körében. Álláspontja szerint a felperessel összehasonlítható helyzetben lévő csoport a 18 év alattiak csoportja, azon belül a 14-18 év közötti korlátozottan cselekvőképes korosztály. A cselekvőképes, cselekvőképtelen és a korlátozottan cselekvőképes személyekre több azonos élethelyzetben különböző jogszabályi előírások, korlátozások vonatkoznak, beleértve az alapjogok korlátozását is. Csak az azonos – jelen esetben a korlátozottan cselekvőképes 14-18 év közötti korosztály – lehet az összehasonlításra alkalmas csoport. E csoport tekintetében azonban a csoport minden tagjára vonatkozott a kiállítás egy részének elzárása, tehát a hátrányos megkülönböztetés nem valósult meg.

[28] Nem találta alaposnak a felperes kifogását a személyes meghallgatásának elmaradásához kapcsolódóan. A felperes a per érdemi tárgyalásán nem jelent meg, így a bíróság őt meg sem hallgathatta.

[29] A felperes fellebbezése nem alapos.

[30] A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére, vagy a 381. §-ában szabályozott, annak mérlegelhető hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt. A másodfokú bíróság a Pp. 383. § (1) bekezdésének megfelelően az ügy érdemében határozott és az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint az alábbi indokolásbeli eltéréssel és kiegészítésekkel

helybenhagyta.

[31] Az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással bíró eljárási szabálysértésnek nem tekinthető sem a felperes személyes meghallgatásának elmaradása, sem az indítványozott alkotmánybíróági eljárás kezdeményezésének elmaradása miatti indokolás hiánya. Amennyiben a másodfokú bíróság a felperes személyes meghallgatását szükségesnek tartja, ez a másodfokú eljárásban pótolható, azaz orvosolható hiányosság. Szükségtelen ugyanakkor a nem vagyoni hátrány, a sérelemdíj iránti igény körében az érintett meghallgatása, ha a jogsértés nem állapítható meg. Kétségtelen, hogy az elsőfokú bíróság nem csak elmulasztotta indokát adni a Pp. 131. § (4) bekezdése szerint annak, hogy miért nem tartotta indokoltnak azt, hogy az Alkotmánybírószághoz forduljon a felperesi kérelem alapján, de alakszerű végzéssel sem határozott a kérelem elutasítása tárgyában. Ez az eljárási és indokolásbeli hiányosság azonban az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére nem ad alapot. Fellebbezésében pedig a felperes maga sem azt sérelmezi, hogy a bíróság nem fordult az Alkotmánybírószághoz, csupán az indokolás elmaradását kifogásolta.

[32] A fenti indok alapján a másodfokú bíróság sem tartotta szükségesnek sem a felperes személyes meghallgatását. Nem tartotta indokoltnak az alkotmánybíróági eljárás kezdeményezését sem a jogvitában alkalmazandó jogszabály alaptörvényellenessége okán. A gyermekvédelem alapjog, az azt kibontó törvényi rendelkezés az egyedi ügyekben értelmezendő, mérlegelést igénylő szabályozás, esetről esetre vizsgálva szükséges állást foglalni a Gyvtv. 6/A. §-ában megfogalmazott tilalom kérdéskörében.

[33] A felperes fellebbezésében hivatkozott az ún. alapjogi teszt alkalmazásának elmulasztására, melynek kapcsán állította, hogy a perbeli esetben alapjogok összeütközéséről van szó, így mindenképpen szükséges az ütköző alapjogok mérlegelése. A másodfokú bíróság egyetért azzal, hogy az alapjogi teszt alkalmazása a kereset jogalapjának eldöntéséhez szükséges, ami a jelen esetben az elsőfokú bíróság részéről elmaradt. A perbeli előadások, a rendelkezésre álló tényadatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a konkrét esetben alkotmányos alapjogok ütköznek egymással, ebben a körben az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása is hiányos maradt.

[34] Az Alkotmánybírószághoz több határozatában kifejtette, hogy ha a bíróság az előtte fekvő ügyben alapjogi érintettségére tekintet nélkül jár el és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban a jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvényellenes {3/2015. (II. 2.) AB határozat Indokolás [18], megerősítve 13/2016. (VII. 18.) AB határozat Indokolás [30]; 3259/2022. (VI. 3.) AB határozat Indokolás [32]; 3038/2024. (II. 9.) AB határozat Indokolás [35]; 3080/2024. (III. 1.) AB határozat Indokolás [34]}. A bíróságnak tehát fel kell ismernie az ügy alapjogi vetületét és el kell végeznie az alapjog és a korlátozására esetlegesen okot adó védendő értékek összevetését, alapjogi mérlegelést kell

folymatnia, amelyre az indokolásában ki kell térnie {23/2024. (XII. 23.) AB határozat Indokolás [29]}.

[35] Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) I. cikk (3) bekezdése értelmében alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

Az Alaptörvény XI. cikk (1) bekezdése alapján minden magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez.

[36] Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének értelmében a törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes. A (2) bekezdés szerint Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

[37] Az Alaptörvény XVI. cikk perbeli időszakban hatályos (1) bekezdése szerint minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. Magyarország védi a gyermekek születési nemének megfelelő önazonossághoz való jogát, és biztosítja a hazánk alkotmányos önazonosságán és keresztény kultúráján alapuló értékrend szerinti nevelést.

Az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdésével összhangban a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 6/A. §-a megtiltja a 18 éven aluliak számára a homoszexualitás és a nemváltás népszerűsítését és megjelenítését is. Ennek következtében az e törvényben foglalt célok és gyermeki jogok biztosítása érdekében tilos 18 éven aluliak számára pornográf, valamint olyan tartalmat elérhetővé tenni, amely a szexualitást öncélúan ábrázolja, illetve a születési nemnek megfelelő önazonosságtól való eltérést, a nem megváltoztatását, valamint a homoszexualitást népszerűsíti, jeleníti meg.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:43. § c) pontja szerint a személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen a személy hátrányos megkülönböztetése.

[38] Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 4. § i) pontja értelmében a muzeális intézmények a jogviszonyaik létesítése során, jogviszonyaikkban, eljárásaik és intézkedéseik során kötelesek

az egyenlő bánásmód követelményét megtartani.

Az Ebktv. 7. § (1) bekezdése szerint az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti a közvetlen hátrányos megkülönböztetés.

Az Ebktv. 8. § o) pontja alapján közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport a valós vagy vélt életkora miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

Az Ebktv. 19. § (1) bekezdés a) pontja alapulvételével az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt indított eljárásokban a jogsérelmet szenvedett félnek kell valószínűsítienie, hogy a jogsérelmet szenvedő személyt, vagy csoportot hátrány érte, a (2) bekezdés szerint az (1) bekezdésben foglaltak valószínűsítése esetén a másik felet terheli annak bizonyítása, hogy a jogsérelmet szenvedett fél által valószínűsített körülmények nem állnak fenn [a) pont], vagy az egyenlő bánásmód követelményét megtartotta vagy az adott jogviszony tekintetében nem volt köteles megtartani [b) pont].

[39] Az Ebktv. bizonyítás szabályaira figyelemmel szükséges, hogy az igényt érvényesítő valószínűsítse a jogsérelem elszenvedését, azaz azt, hogy őt az alperes magatartása miatt közvetlen hátrány érte. A hátrány – az Ebktv. alkalmazásában – azt jelenti, hogy valamely védett tulajdonság miatt kedvezőtlenebb bánásmódban részesül valaki azokhoz képest, mint amilyen bánásmódban más, vele összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport részesül. A hátrányos megkülönböztetés önmagában nem vizsgálható, az mindig csak valamely más, hasonló helyzetű személlyel vagy csoportosulással összevetve értelmezhető, értékelhető.

A felperes álláspontja szerint őt hátrány érte a vele összehasonlítható helyzetben lévő csoportjához, az azonos összegért múzeumi belépőjegyet vásárló személyekhez képest, mert számára nem biztosította az alperes a teljes kiállítás megtekintését, ezáltal művelődéséhez való joga korlátozásra került. Az alperes a felperes által hivatkozott hátrány bekövetkezését nem vitatta, de megítélése szerint egyrészt a felperes vele összehasonlítható helyzetben lévő csoportot a 18 év alatti személyekkel képezhet, továbbá hivatkozott a gyermekvédelmi törvény szerinti kötelezettségének betartására.

[40] Az Ebktv. 7. § (1) bekezdése szerint az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti – különösen a III. fejezetben meghatározottak szerint – a közvetlen hátrányos megkülönböztetés, a közvetett hátrányos megkülönböztetés, a zaklatás, a jogellenes elkülönítés, a megtorlás, valamint az ezekre adott utasítás. A (2) bekezdés alapján ha a törvény eltérően nem rendelkezik, az olyan magatartás, intézkedés, feltétel, mulasztás, utasítás vagy gyakorlat (a továbbiakban együtt: rendelkezés) nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, a) amely a hátrányt szenvedő fél alapvető jogát másik alapvető jog érvényesülése érdekében, elkerülhetetlen esetben korlátozza, feltéve, hogy a korlátozás a cél elérésére alkalmas és azzal arányos, b) amelynek az a) pont hatálya alá nem tartozó esetekben

tárgyilagos mérlegelés szerint az adott jogviszonnyal közvetlenül összefüggő, ésszerű indoka van.

[41] Az a tény, hogy az alperes a rá ugyancsak kötelező jogszabályi előírást tartotta be, amikor a kiállítás egy részét elkülönítette akként, hogy az kiskorúak számára ne legyen látogatható, nem volt figyelmen kívül hagyható. A másodfokú bíróság megítélése szerint a Gyvt. 6/A. §-ában megfogalmazott tilalom mellett az alperesnek volt mérlegelési lehetősége abban a tekintetben, hogy 18 év alattiak megtekinthetik-e a kiállítás érintett részét. Ugyanakkor megállapítható volt, hogy a megkülönböztetésének volt ésszerű indoka, az önkényesnek nem tekinthető. Az alperes által elzárt kép – melyről az alperes a periratokhoz fényképmásolatot csatolt – annak címe és ábrázolása együttes értékelése alapján alkalmas annak bizonyítására, hogy az a Gyvt. szabályozási körébe esik. Maga a képi megjelenítés egyértelműen kapcsolódott a kiállított fotó címéhez és az adott kiállításrész tematikájához is. Az alperes tárgyilagos indokát adta annak is, hogy miért volt szükséges korlátoznia több kép vonatkozásában is a 18 éven alattiak számára a megtekintés lehetőségét. Ezért megállapítható volt, hogy az alperes sikerrel bizonyította azt, hogy adott esetben az Ebktv. 19. § (1) bekezdés b) pontja alapján az egyenlő bánásmód követelményét nem volt köteles megtartani, figyelemmel a 7. § (2) bekezdés b) pontjára.

[42] A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint a sérelmezett alperesi magatartás nem minősül diszkriminatívnak, mert az a kiállítás látogatásának időpontjában 15 éves felperes esetében az alapvető jogokkal összefüggésben a szükségességi-arányossági tesztnek megfelel. A művelődéshez való jog korlátozására a gyermekek védelme okán került sor, az alkalmas volt a cél elérésére, és miután a kiállításnak csak egy kis része került elzárásra, nem volt aránytalan sem.

[43] A magánélethez fűződő jogot az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés első mondata, valamint a Ptk. 2:43. § b) pontja nevesíti abszolút védelmet élvező személyiségi jogként. Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése alapján mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jóhírnevét tiszteletben tartsák.

A Ptk. 2:42. § (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy a törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét, így különösen a magán- és családi élet, az otthon, a másokkal való – bármilyen módon, illetve eszközzel történő – kapcsolattartás és a jóhírnév tiszteletben tartásához való jogát szabadon érvényesíthesse és hogy abban őt senki ne gátolja. A (2) bekezdés szerint az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. 2:43. § b) pontja értelmében a személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen a magánélet megsértése. A magánélethez fűződő jog tartalmát a magánélet védelméről szóló 2018. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Mvtv.) határozza meg. Az Mvtv. 7. § (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van arra, hogy magánéletét fokozott védelem illesse meg, és azt

más előtt csak saját akaratából vagy törvényben meghatározott esetben fedje fel. A törvény szövegezéséből és az Mvtv. 8. §-ához fűzött indokolásból következően a magánélethez való jog lényege az, hogy azt – külön törvényben meghatározott kivételekkel – az egyén akarata ellenére mások ne sérthessék meg, mások oda ne hatolhassanak be, illetőleg ne tekinthessenek be.

[44] A magánélethez való jog nem jelent korlátlan jogosultságot. Az Mvtv. 2. § (2) bekezdése az Alaptörvénnyel összhangban mondja ki, hogy a magánszféra fokozott védelmét szolgáló alapvető szabályokat törvény állapítja meg. E jog csak más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, a magánélethez való jog lényeges tartalmának és az emberi méltóságnak a tiszteletben tartásával korlátozható.

[45] A bíróságnak a magánélethez való jog más, azonos szinten védett joggal – a gyermekvédelmi joggal – való konfliktusának megítélésénél két azonos szinten védett jog gyakorlását kell összemérnie a korlátozás szükségességének és arányosságának szem előtt tartásával. A magánélethez való jog fentiekben ismertetett lényegi tartalmára – a magánélethez való jog legfontosabb attribútuma annak mások általi sérthetlensége, zavartalansága, intimitása – tekintettel, a felperes azon hivatkozása okán, hogy az alperes őt és a szüleimet is megfosztotta attól a lehetőségtől, hogy eldöntsék, milyen művészeti, kulturális műveket tekinthet meg, nem volt indokolt a Gyvt. rendelkezéseivel szemben a magánélet védelmét előtérbe helyezni. Az pedig nem volt vitás, hogy a szülői engedély a gyermekek védelme, alapvető jogai biztosítása érdekében korlátozható.

[46] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért az általa előlegezett 48.000 forint fellebbezési illetéket maga viseli. A másodfokú eljárásban az alperesnek perköltség iránti igényt nem érvényesített.

Budapest, 2025. július 3.

Dr. Hercsik Zita s.k.

a tanács elnöke – előadó bíró

Dr. Kisbán Tamás s.k. Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.

bíró bíró